

APPEND. Ad hoc igitur opus est, ut præter æquationem inter x & y , qua natura projectionis exprimitur, habeatur æquatio inter z & x , vel inter z & y , vel etiam inter tres z , x , y , ex qua longitudo perpendiculari $QM = z$ pro quovis puncto Q innotescat.

136. Cum autem æquatio inter z & x exprimat projectionem Curvæ GMH in plano BAD factam, æquatio autem inter z & y projectionem in plano CAD , atque æquatio inter tres variables z , y & x exhibeat Superficiem, in qua Curva GMH versetur: manifestum est primum ex duabus projectionibus ejusdem Curvæ GMH in duobus planis factis ipsam Curvam GMH cognosci. Tum vero perspicuum est, si detur Superficies, in qua Linea curva GMH contineatur, atque præterea ejus projectio in quodam plano, pariter Curvam illam fore cognitam. Erigantur enim ex singulis projectionis punctis rectæ normales QM , quarum intersectio cum Superficie definit Curvam GMH quæsitam.

137. His præmissis, quæ ad indolem cujusque Curvæ non in eodem plano constitutæ cognoscendam pertinent, non difficile erit intersectionem duarum quarumvis Superficierum definire. Quemadmodum enim intersectio duorum planorum est Linea recta, ita intersectio duarum Superficierum quarumvis erit Linea, sive recta sive curva; hæcque vel in eodem plano posita vel secus. Utcunque autem fuerit comparata, singula ejus puncta ad utramque Superficiem pertinebunt, ideoque in æquatione utriusque Superficie continebuntur. Quod si ergo ambæ Superficies exprimantur æquationibus inter ternas Coordinatas, quæ ad eadem tria plana principalia inter se normalia seu ad eisdem tres Axes inter se normales AB , AC & AD referantur, tum ambæ istæ æquationes conjunctæ naturam intersectionis expriment.

138. Propositis ergo duabus Superficiebus se mutuo secantibus, utriusque natura exprimi debet æquatione inter tres Coordinatas, quæ ad eisdem Axes principales referantur: sicque habebuntur duæ æquationes inter tres Coordinatas x , y &

y & z , ex quibus si una eliminetur, æquatio inter binas reliquas præbebit projectionem interfectionis in plano, quod his duabus Coordinatis constituitur, factæ. Hoc igitur modo quoque interfectio cujusque Superficie a plano factæ investigari poterit: cum enim æquatio generalis pro plano sit $\alpha z + \beta y + \gamma x = f$, si in æquatione Superficie loco z substituatur ejus valor ex illa æquatione oriundus, nempe $z = \frac{f - \beta y - \gamma x}{\alpha}$, prodibit æquatio pro projectione interfectionis in plano Coordinatarum x & y facta. Simul vero æquatio $z = \frac{f - \beta y - \gamma x}{\alpha}$ pro quovis puncto Q projectionis præbebit quantitatem perpendiculari QM ad ipsam interfectionem pertingentis.

139. Quod si eveniat ut æquatio pro projectione fiat impossibilis, uti si inveniretur $xx + yy + aa = 0$; tum hoc erit indicium, ambas Superficies se mutuo nusquam interfecare. Sin autem æquatio projectionis in unicum punctum deducat, seu, si projectio in punctum evanescat, tum ipsa quoque interfectio erit punctum, ideoque ambæ Superficies se mutuo in puncto contingent; qui contactus itaque ex æquatione cognosci poterit. Datur autem præterea contactus linearis, quando duæ Superficies se in infinitis punctis contingunt; Lineaque contactus vel erit recta vel curva. Recta scilicet erit, si planum tangat Cylindrum vel Conum: Conus rectus autem a Globo intus tangetur per Peripheriam Circuli. Qui contactus ex æquatione cognoscetur, si pro projectione ejusmodi prodierit æquatio, quæ duas habeat radices æquales, propterea quod contactus nil aliud est, nisi concursus duarum interfectionum.

140. Ad hæc clarius explicanda ponamus Globum secari a plano quocunque. Sumamus æquationem ad Centrum Globi accommodatam $zz + yy + xx = aa$, pro plano autem utcunque posito hæc habebitur æquatio

$$\alpha z + \beta y + \gamma x = f,$$

unde

APPEND. unde, cum sit $z = \frac{f - \zeta y - \gamma x}{\alpha}$, sequens oriatur æquatio inter x & y pro projectione

$$0 = ff - \alpha^2 a^2 - 2\zeta f y - 2\gamma f x + (\alpha^2 + \zeta^2)y^2 + 2\zeta\gamma xy + (\alpha^2 + \gamma^2)xx,$$

quam patet esse Ellipsin, si quidem æquatio fuerit realis; sin autem fuerit imaginaria Globus a plano nusquam tangetur: at, si Ellipsis in punctum evanescat, planum & Globus se mutuo tangunt. Qui casus ut eruatur, quærat

$$y = \frac{\zeta f - \zeta \gamma x \pm \alpha \sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2) - \frac{f^2 + 2\gamma f x - (\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)xx}{\alpha^2 + \zeta^2}}}{\alpha^2 + \zeta^2},$$

ubi si f ejusmodi habuerit valorem, ut quantitas radicalis nunquam fieri possit realis, nullus dabitur contactus, neque intersectio.

141. Ponamus esse $f = a \sqrt{(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)}$
eritque

$$y = \frac{\zeta f - \zeta \gamma x \pm \alpha x \sqrt{-(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2) \pm \alpha \gamma a \sqrt{-1}}}{\alpha^2 + \zeta^2},$$

cui æquationi realiter satisfieri nequit, nisi sit

$$x = \frac{\gamma a}{\sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)}}, \text{ \& } y = \frac{\zeta a}{\sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)}}.$$

Quare, si fuerit $f = a \sqrt{(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)}$, planum, quod exprimitur æquatione $\alpha z + \beta y + \gamma x = f$, Globum tanget; punctumque contactus habebitur, si capiatur

$$x = \frac{\gamma a}{\sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)}}, y = \frac{\zeta a}{\sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)}}, \text{ \& } z = \frac{\alpha a}{\sqrt{(\alpha^2 + \zeta^2 + \gamma^2)}}$$

quorum valorum veritas per Geometriam elementarem, ubi contactus Sphæræ a plano docetur, comprobari potest.

142. Hinc igitur generalis regula deducitur, cujus ope cognosci potest, utrum Superficies quæcunque a plano aliave Superficie

Superficie tangatur an non? Eliminata enim ex ambabus æquationibus una variabili, videndum est an æquatio resultans resolvi possit in Factores simplices an minus. Si enim habeat duos Factores simplices imaginarios, dabitur contactus in puncto, quod innotescet ponendo utrumque Factorem = 0. Sin autem habeat duos Factores simplices reales eosque inter se æquales, Superficies se mutuo secundum Lineam rectam tangent. Quod si vero illa æquatio habeat duos Factores non simplices æquales; seu, si fuerit per quadratum divisibilis, tum ejus radix nihilo æqualis posita exhibebit projectionem illius Lineæ, quæ ex contactu oritur. Hinc quoque patet si eadem illa æquatio quatuor habuerit Factores imaginarios, tum Superficies se mutuo in duobus punctis contingere.

143. Quo hæc plenius explicentur, investigemus contactum Coni & Globi cujus Centrum in Axe Coni sit positum. Æquatio pro Globo est $zz + yy + xx = aa$, pro Cono autem $(f - z)^2 = mxx + nyy$, posito quod Vertex Coni intervallo f a Centro Globi sit remotus. Eliminemus hinc variabilem y , eritque

$$(f - z)^2 = naa - nzz + (m - n)xx,$$

pro projectione intersectionis in plano Coordinatarum x & z . Sit primum Conus rectus, seu $m = n$, eritque

$$z = \frac{f \pm \sqrt{(n(1+n)aa - nff)}}{1+n}.$$

Quare, si fuerit $f = a\sqrt{1+n}$, erit dupliciter $z = \frac{a}{\sqrt{1+n}}$, ideoque contactus erit linearis: scilicet per Circulum, cujus projectio in plano per Axem transeunte est Linea recta ad Axem normalis.

144. Pro Cono autem scaleno, ubi m , & n sunt inæquales, æquatio inventa videtur semper dare intersectionem, cum ta-

Euleri *Introduct. in Anal. infin. Tom. II.*

D d d men

APPEND. men sæpius nulla existat. Semper enim, si quidem m superet n , prodibit æquatio realis pro projectione intersectionis: at vero notandum est realitatem projectionis non semper indicare intersectionem realem. Ut enim ipsa intersectio sit realis non sufficit projectionem esse realem, sed insuper perpendiculari a projectione ad intersectionem ducta realia esse oportet. Quamvis igitur omnis Curva realis habeat quasvis projectiones reales; tamen non vicissim ex realitate projectionis realitas ipsius Curvæ, quæ quæritur, concludi potest. Hæcque cautela perpetuo probe est adhibenda, ne realitate æquationum, quas pro projectionibus invenimus, abutamur.

145. Hoc incommodum evitabimus, si projectionem in plano Ordinatarum x & y quæramus: quia enim in hoc plano nullum datur punctum, cui non punctum in conica Superficie respondeat, si projectio in hoc plano fuerit realis, ipsa quoque intersectio erit realis. Cum igitur sit $z = \sqrt{(aa - xx - yy)}$, fiet ex altera æquatione

$$f - \sqrt{(aa - xx - yy)} = \sqrt{(mxx + nyy)}$$

seu

$$aa + ff - (1 + m)xx - (1 + n)yy = 2f\sqrt{(aa - xx - yy)}$$

porroque

$$\left. \begin{aligned} (aa - ff)^2 &= 2(aa - ff) \left\{ \frac{x^2}{2(aa + ff)m} - \frac{2(aa - ff)}{2(aa + ff)n} \right\} y^2 + \left\{ \frac{(1 + m)^2 x^4}{2} + 2(1 + m)(1 + n)x^2 y^2 + (1 + n)^2 y^4 \right\} \end{aligned} \right\} = 0$$

unde fit

$$\left. \begin{aligned} \frac{aa - ff + n(aa + ff) - (1 + m)(1 + n)xx +}{(1 + n)^2} \left\{ \right. \\ \frac{2f}{(1 + n)^2} \sqrt{(n(1 + n)aa - nff + (m - n)(1 + n)xx)} \end{aligned} \right\} = y^2$$

&

$aa -$